

Խմբագրութեան վերաբերեալ երեսնասուցիցի գրութիւնները ուղղել երեսնասուցիցի

Rédaction du Journal « ARCHALOUYCE » Le Caire (Égypte)

# ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Կ Ի Ս Ս Շ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԻ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇՍԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ Ե. ԹՈՐՈՍՅԱՆ

Գրամ պարունակող ճամփակերպ պեղելու ուղղել երեսնասուցիցի  
E. TOROSSIAN  
Direct. - propr. du Journal Arménien  
ARCHALOUYCE  
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ Կանխիկ վճարել են:

ԹԻՒ 407

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱՑ ՈՂՁ

ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

## ԲԱՄԲԱՍԱՆՔԸ

Շատեր կը հաւատան թէ միայն անկրթութեան շնորհն է բամբասանքը, բայց բոլորովին ճիշդ չէ, սին ու դատարկ զբոլոններու ևս առանձնաշնորհումն է այն, երբ մանաւանդ անկրթութիւնն ալ իրենց վրայ չեն առնիր բամբասանքը:

Բամբասանքը, իւր ընդարձակ առժամբ, այն գարշելի և խոտելի արտաբերութիւնն է որոյ միջոցով ինչպէս անձն է անձ, նոյնպէս քաղաքը քաղաք, գիւղէ գիւղ հաւասար անձամբ չի շատար:

Հայերը ուր որ երթան, հոն բնակելի կը դարձնեն այդ արտաբերութիւնը:

Բայց դարձանալի է դիտել որ երկու դարացի քաղաքներ նոյն երեսօնութիւնը ցայց չեն տար: Աղէ քանդակներու բանաստեղծութիւնն է իսկ Գահրիէինը անտանելի: Մթաթարի լեռներ անեղձ թիւ մը միամիտ է:

Երբ դատարարութիւնը հիմնական չէ, չէ մտերմացած իրեն հետ ամենատես կերպով, կամքը՝ միշտ յայտնանակը կը տանի մտաց վրայ:

Բազմաթիւութեան, ինչպէս ամէն բանի, որքանքները ճանչնալը պարզ բան մ'է, բայց դիտնալէ վերջ՝ զանոնք ի կիր առնելը մեծ բան է: Հաստատ կամք մը ազնուանալու, ընկերային կենաց ներդասանակութիւնը յարգելու ճիշդ մը՝ կրնան շուտով վարժեցնել մեզ հեռանալու այն ամէն բանէն որ եպրելի ու պարտաւորելի են, և ընդգրկելու ինչ որ պատիւ կը բերէ մեզի:

Բամբասանքը թէ պէտք միայն հայոցս յատուկ չէ, և յոյն կիներն մեզմէ աւելի կը սիրեն ուրիշներու թերութեանց վրայ խօսիլ կամ այլոց դուրսը լուսնեցող թերութեան վերաբերել, բայց այդ պատճառով չէ որ հրապարակ չհանենք մեր մէջ ըսոյն դրամ խտրող որ կարելի է անյայտացնել գէթ մեծաւ մասամբ, եթէ ոչ արմատախիլ ընել:

Գիտեմ թէ պիտի ծիծաղին շատեր իմ վրայ և միամիտ կոչեն զիս, երբ այսպիսի արմատացած արտաբերութիւնը իմ մէջ չէ, և կիները աշխարհին երեսն ի վեր թէ, ինչ կ'ըսես: Մեր առանձնաշնորհումներէն մին ալ այսօր այրե՛րը ատին մեր ձեռքէն:

Սիրելի ընթերցող իրօք շիկիւնով ինքզինքս կ'ամփոփեմ:

Իրաւ որ միամիտ լուստես մը դարձած կ'ըլլամ, եթէ հաւատամ թէ բամբասանքը կը վերնայ մեր մէջէն, բայց ճշմարտագէտ կուզեմ հաւատալ թէ դաստիարակութիւնը միակ դեղն է որ կրնայ դարմանել այս անտանելի արտաբերութիւնը:

Կրթութիւնը, ճշմարիտ յոռետեսութիւնը սանձ մը կը լինին իրեն զսպելու իւր այդ անվաշիկ ընտանութիւնը: մէկ, երկու, երեք, և ա՛ն կը վարժուի չարամբանակ մէկը:

Մի՛ դատե՛ք զի մի՛ դատիրէ՛ք: Երբ բամբասանքը իրական սեռին մշակած ստեղծութիւնը կամ աւելի ընդարձակ իմաստի մը մէջ ըմբռնենք՝ բամբասանքը ըլլալէ կը դադարի, և կ'ըսուի այն ատեն զրպարտութիւն, չարութիւն, և վատութիւն:

Իրական սեռին բամբասանքն այդ բնութիւնը չունի շատ անգամ, և եթէ հետեւանք երբեմն գէշ կ'ըլլայ, նոյն իսկ կրնանք ներելի համարել, որովհետեւ կընոյ՞ նպատակը չար չէր, այլ իւր անհեռատեսութեան ձախող արդիւնքն էր իր այդ արարքը: Բայց երբ այրե՛ր ալ տիրացած են այդ արտաբերութիւնը, այն ատեն կացուցութիւնը արգահատելի պէտք է նկատուհարկ է որ երկի մարդիկ բոլորովին անընդունակ ըլլան բամբասանելու, ի բաց առեալ ժողովուրդը այրե՛ր: որոնք եթէ ուզեն բամբասանել ատիկա քոյր տակ դրուած չարութիւն, վատութիւն, և զրպարտութիւն է պարզապէս, և ես՝ այս մասին խօսելու կը ստոյլամ:

Տգիտութիւնը մայրն է ամենայն չարեաց, ըսուած է շատ իրաւամբ:

ՍՍՐԳԻՍ ՓԱՓԱՋԱՆ Գերակ

## Տ Ի Ջ Ի Ք Ա Ա Ն Ե Ր ՄՏՃԻՌԱՎԱՆ ՏՆՔՆԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բոլոր քաղաքակիրթ ազգերու մէջ կ'իյնը երկամարդէն թէ կարճ է հասակով, և եթէ թեթեւակշիռ: Անոր արտաքին ձեւը աւելի բոլորակ և աւելի շնորհալի, նուազ ոսկրուտ և նուազ անկենսուոր է: Բազմաթիւ նուազ ճարպ և աւելի դիւրեւ ունենալուն համար:

Կնոջ ուժը երկամարդու ոյժին գրեթէ երկու երրորդը կը կազմէ, մինչդեռ անոր հասակին բարձրութիւնը՝ ունի նոյն համեմատութիւնը երկամարդու հասակին: Ինչ որ տասնըվեցը տասնըթեօթնին, և իւր ծանրութիւնը՝ ինչպէս ինչ տասնին:

Կնոջ գլուխը կը տարուի իւր ուսին վրայ նուազ ուղղահայեաց կերպով քան թէ երկամարդունը: Առաջին մասին աւելի երկայնութիւնը՝ երբ անիկա բազմաթիւ երկրորդին հետ իրական սեռին մէջ համեմատենք է: Կնկան խոզափողը աւելի կարճ և ձայնը աւելի բարձր և աւելի սուր է:

Կնոջ թոքային կարողութիւնը՝ բազմաթիւ անոր հասակին հետ՝ երկամարդու թոքային կարողութիւնէն շատ նուազ է: Անոր բազմերակին զարկը ուժէն մինչեւ տասը անգամ արագ է քան թէ երկամարդունը:

Ըմբռնելու մէջ կ'իյնը աւելի արագ է քան թէ երկամարդը: Կին մը կ'ըմբռնէ զրուած հատուած մը շատ աւելի նուազ ժամանակի մէջ քան թէ երկամարդը: Սակայն մանրամասնու-

թիւնները ըմբռնելու մէջ կ'իյնը նուազ ճիշդ է քան թէ երկամարդը:

Ան և կ'իյնը խորհելու սովորութեանց տարբերութիւնները ցուցուած են այն ճշմարտութեամբ թէ՛ եթէ յիշուած կ'իյնէր և յիշուած էր իրամարդոյն պահանջները թէ անոնք գրեթէ 100 քառոր կարելի եղածին չափ արագութեամբ և առանց ժամանակ տալու խորհելու՝ կանանց ցանկին մէջ պիտի գտնուէին աւելի այն բաներն որոնք կը վերաբերին թանձրացեալ քան թէ վերացեալ բաներու: ամբողջութեանց՝ քան թէ մասերու, մասնաւորութիւն ցուցնող՝ քան թէ ընդհանուր յատկութիւնը ունեցող բաներու:

Երկու թիւն կարողութեան մասին՝ կանայք կը գերազանցեն երկի մարդիկը: Մտեր և տրամաբանօրէն խորհելու մէջ կանայք պակասուոր են, Գիշորութեանց, գիտութիւնը և փիլիսոփայութիւնը կը պարտին իրենց յատկութիւնը աւելի երկի մարդոց քան թէ կ'իյնիր: Ինչ որ կ'իյնը կը կորսնցնէ խորատեսութեան կամ կորովամտութեան մէջ՝ կը շահի ըմբռնելու արագութեան մէջ: Լեզուներ խօսելու մէջ կ'իյնը աւելի յաշտակ և դերուպարտաս է քան թէ երկի մարդը:

Կանայք աւելի կը նմանին իրարու, և են աւելի բնական քան թէ երկի մարդիկ: Հոն-ճարտար անձանց մեծամասնութիւնը արանց սեռին կը պատկանի: Կ'իյնը բնականագէտ պատմաբանները մը կը պատկանի, մինչդեռ երկի մարդը կը փնտէր և կը հետազոտէ զորոնքնութեան նոր սպարէզներ:

ՏՕԲԹ. Ս. Վ. ԵՅԵԿԻԷԼԱՆ Աղեք. 18 Սեպտ 1903

## ՀԱՅԵՐԻՒԹ 273 ԹԻՒԻՒՆ ՎՐԻՊԱԿԸ

— Թերթիս 265 և 266 թիւերուն մէջ, կը գրէ Հայկելի Պատ. Խմբագրութիւնը, «ԿԵՆՏՐԻ ՀԱՊԵՇԻՍԹԱՆԻ ՄԵՋ» խորագրով յօդուածը՝ Տիար Վ. Պողոսեանի կողմէ շրջուած է եղեր, որ գործարարական սխալմամբ Լ. Պողոսեան գրուեր է:»

Հայկելի այս վրեպակը մեր արտատպելուն պատճառը այն է որ՝ սակէ առաջ Արշալոյսի 403 թիւոյն միջոցաւ ձեւաւորութիւն Տիար Լ. Պողոսեան դիտողութիւնը ըրած էր Հայկելի խմբագրութեան, իր ստորագրութեանը տակ, բայց իրենը չեղած յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար:

Հայկելի այս վրեպակը գոհացում մը կրնանք համարիլ Տիար Լեւոն Պողոսեանի և միեւնոյն ատեն իսպառ փոկուած նկատել սոյն խմբագրութիւնը:

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

## ՄԱԿԵԴՈՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հետեւեալ հետաքրքրական յուրերը կ'ըսուցնուին Մակեդոնիոյ մասին:

Բարիչ 19 Սեպտ. — Էլիզէի Պալատը գումարուած նախարարական ժողովը մը մէջ,

Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքաստ յայտարարած է թէ՛ Ռուսիա և Աւստրո-Հունգարիա որոշած են Մակեդոնական խնդրոց միջամտել, միմիայն բարեկարգութեանց գործարարութիւնը փութացնելու համար: Մնացեալ տէրութիւնը ալ այս ձեռնարկին իրենց ակազգութիւնը պիտի նուիրեն:

Հոտմ 20 Սեպտ. — Երեք Զրահարներ զէպի Արեւելք մեկնեցան: Վիէննա 20 Սեպտ. — Պ. Պիւլով և Պ. Կօլիւսովսքի երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցան Պալատեան խնդրոց նկատմամբ: Երկու նախարարները համաձայնութեան մը յանգեցան:

Սօֆիա 20 Սեպտ. — Սոֆիայի մէջ ապագայ բարելաւութեան յոյս մը կը տածեն: Կ. Պօլսոյ և Սօֆիայի մէջ Մեծ Տէրութեանց ըրած ջանքերը կարեւոր արդիւնք մը յառաջ բերելու վրայ են:

Լոնտոն 20 Սեպտ. — Սալոնիկէն կը հաղորդեն թէ՛ Ռէլիքի, Բրեսպոլ և փրէն Պալատի մէջ նոր ընդհարումներ տեղի ունեցած են, յորում 94 Պուլկարներ և անոնց երկու անուանի պետերը սպաննուած են: Կ'ըսուի թէ՛ թուրքերը միայն 10 հոգի կորսնցուցած են:

Թուրք 20 Սեպտ. — Երկու յաճաւորակներ զէպի Արեւելք մեկնեցան:

Կ. Պօլսոյ 20 Սեպտ. — Սուլթանը Ռուսիոյ դեսպանին շնորհած ունկնդրութեան մը մէջ, իր վիշտն յայտնած է թուրք զօրախումբերուն կողմէ ի գործ դրուած ծայրայեղութեանց նկատմամբ և վստահեցուցած է թէ յանցաւորները պիտի պատժուին: Միթրովիցայի մէջ բանակած ջոկատ մը տեղափոխուած է եօթը քրիստոնեայ ոստիկաններ սպաննած, և Ռուսիոյ Հիւպատոսարանը պաշարած ըլլալուն համար:

## Թիքաստական յուրեր

Ս. Բէթերպուրկէն 12 Սեպտեմբեր թուականաւ կը գրեն թէ՛ Ռուսական թերթերու Կ. Պօլսէն օտացած հեռագրալուրերուն նայելով՝ թուրքի պատերազմական կարեւոր պատրաստութիւններ կը տեսնէ: Պուլկարիոյ սահմանազլուտ վրայ 220000 հոգիի չափ կարող պատրաստուանի, մինչդեռ 100000 հոգիի զէպի հոն նոր կը շրջուին: Քրուքի զինարանին 32 հատ արագածիգ զայտային թնդանոթներ ապագրուած են, և 250000 ըլկրամ անձուխ վառող մթերուած է բանտիկն ամբարանոցներուն մէջ:

Չեռք առնուած բոլոր միջոցները յրատակուէն ցոյց կուտան թէ՛ թուրքի Պուլկարիոյ գէմ հարուած մը կը պատրաստէ: միւս կողմանէ Պուլկարո-Թուրք միջադէպին համար Մեծ Տէրութեանց միջամտելու ժամը մտաւրուտ կը նկատուին:

Բարրի Սօֆիայէն կը տեղեկանայ թէ՛ հետեւակ զօրայ երեք գումարտակներ հեծեալ զօրագունքի մը և չորս հրեճիգ դասակներու հետ Վասիլիքի ցամաքը հանուած են:

Բազմաթիւ թուրք զօրախումբեր Պուլկար

կարական սահմանադրուի կը պահպանեն... Լիպեբրե Ս. Բէթէրպպուրկէն կը տեղեկանայ թէ՛ ուս պաշտօնական նօթա մը կը յայտնէ որ Ռուսիոյ Չարին և Աւստրո-Հունգարոյ կայսեր առաջնիկայ տեսակցութեանց առթիւ Պալքանիստի խնդրոց մէջ եւրոպական միջամտութիւն մը որոշուելու բարձրագոյն անտոյգ է:

Թանկ հետեւեալ հեռագիրը կ'ստանայ սալօնիկէն:

Հիւպատոսներու տուած տեղեկագրին համաձայն և մասնաւոր աղբիւրներէ քաղաւած լուրերուն նայելով Մանասթրի նա հանգին մէջ ապստամբութեան զարկուն առթիւ ի գործ գրուած խժգոտութեանց պատասխանատուութիւնը, առանց մեղմացուցիչ պարագաներու կը ծանրանայ թուրք զորաց և մասնաւորապէս պաշտ պոշոֆնէն:

Օրբիտայի և Ֆլորինայի վիլայէթներուն մէջ հրեանքի և աւարտ տրուած գիւղերուն թիւը ո՛չ թէ 70ի կը հասնի ինչպէս սակէ յառաջ կ'ըսուէր, այլ 90 և նոյն իսկ հարիւրի կը բարձրանայ:

Ինչպիսիան քրդարներէն առնուած յուրն:

Պէրլինէն 16 Սեպտեմբեր թուականաւ կը ծանուցանեն թէ՛ Պ. Պիւլով Վիէննա մեկնելէն առաջ նախագահեց Արտաքին գործոց նախարարութեան գլխաւորներուն կողմէն գումարուած ժողովի մը:

Այս գումարման մէջ Արեւելեան իրնդիրներով զբաղեցան:

Պուլկար կառավարութեան վերջին յայտարարութեան նայելով, լրատագրեակ շրջանակներու մէջ կացութիւնը շատ ծանր կը համարուի: Նոյն իսկ սակարանը վերապահուած ընթացք մը ունի՝ Պալքանիստի լուրերը ի նկատի ունենալով:

Սօֆիայէն 16 Սեպտեմբեր թուականաւ կը զեկուցանեն թէ՛ Թուրքիոյ Սօֆիայի ներկայացուցիչը Ֆերուհ պէյ, Ազրիանուպոլսոյ նահանգին մէջ ապստամբութիւնը ծագելէն ի վեր քանի մը նօթաներ զրկած է Պուլկար կառավարութեան, զեկուցանելով որ այդ ապստամբութիւնը պարզապէս Պուլկարիայէն եկած իսթաբուլ գործն է:

Պուլկար կառավարութիւնը անցեալ ընթացիկ ամսոյ 10ին պատասխանելով այս գրութեանց կը մերժէ ընդունիլ այս ամբաստանութիւնները և ապստամբութեանց պատմութիւնը և պատճառները մէջտեղ կը դնէ: Նորան կը յայտարարէ թէ՛ ապստամբութիւնը նախ Մանասթրէն ծագած է, որ հաղիւ 250 քիլոմէթր հեռավորութիւն ունի մայրաքաղաքէն, ինչ որ կապուած է թէ՛ Պուլկար խումբերու կազմակերպութիւնը է:

Պուլկար կառավարութիւնը Ազրիանուպոլսոյ ինչպէս նաեւ Մանասթրի նահանգաց շարժումներու պատասխանատուութիւնը:

Թեմէն բացարձակապէս կը տարածուի և կը յարէ, Ռ. Գուր, փոխանակ վերջ մը գնել ջանալու այս հալածանքներուն, թող կուտայ որ շարունակուի այս սրբաբար կայսրութեան նոյնապի ալ իշխանապետութեան համար կորստաբեր կացութիւնը, բայց կառավարութիւնը կը յուսայ թէ՛ իրաց արդի վիճակը երկու երկրաց համար ալ հաւասարապէս աղիտաբեր պիտի ըլլայ:

Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բէթ-րօֆի հեռագրու շրջաբերական մը զրկեց Ռարիլի, Ս. Բէթէրպպուրկի, Վիէննայի և Պուլկարիոյ Գիւնանագիտական Գործակալութեան, յորդորելով որ մեծ տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրէ՝ Թուրքիոյ սպառնալիցութեանց ամձանը վրայ, որ ուրիշ արգիւնք առաջ չ'պիտի բերէ՝ բայց եթէ սահմանակցական միջադէպներու Մակեդոնիոյ և Ազրիանուպոլսոյ մէջ ոճրագործութեանց առաւել ևս տարածումը: Պ. Բէթրօֆի կը յարէ թէ՛ երբ Թուրքիա չ'եղայ ստորէ վերջապէս այս ծանրակրճիտ միջադէպներուն, Պուլկար կառավարութիւնը ինքզինքը ազատ պիտի նկատէ այս կարգի ծանր պարագաներու հանդէպ պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել:

Կ. Պոլսէն Սեպտեմբեր 16 թուականաւ կը զեկուցանեն թէ՛ Աւստրո-Հունգարիոյ և Ռուսիոյ դեսպանները դառնապէս գանգատած են Աուլիանին և թուրք կառավարութեան այն հալածանքներուն համար, որ իրենց զօրախումբերուն և նամանաւոր Ալպանիացիներուն կողմէ կը գործադրուին Ազրիանուպոլսոյ և Մանասթրի նահանգներուն մէջ: Անոնք թախանձանք կը պնդեն վերջ մը գնելու համար նուաճելու այն անտանելի ելլանակին որ հիմա առաւարակ Թուրքերուն կողմէ առանց բացառութեան կը կիրարկուին:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵՐՊԻՈՅ ԴԱՒԱԴԻՐՆԵՐԸ

Չինուորական կարգերու և նոյն իսկ պարզ քաղաքացիներու շարքին մէջ հետըզհետէ սպանուելից վիճակ կը տիրէ:

Յունիս 10ի դաւադիրները ոչ միայն իրենց նոր պաշտօններէն զրկուած չեն, այլև՝ ընդհակառակը օրըտօրէ կը բարդաւածեն իրենց կացութիւնը:

Ալենիէն շատ աչքի զորոնող զինուորական և քաղաքական անձնաւորութեանց անուններուն ստղծ ցանկը հրատարակութեանց միջոցաւ կը շրջաբերուին և Յունիս 10ի դաւադիրները ամեն կողմ ա՛ն ու սարսափ կ'ազդեն:

Անոնք էին որ թագաւորը հարկադրեցին իբր նոր կազմակերպութեանց հակառակ:

կորդ և կառավարի ներկայացնելով՝ Նիշի կարևոր զօրաբաժնին հրամանատարութեան հրաժարեցնել զօրովար Ջունիովիլը:

Այս ընթացքում Վիէննական լրագիրը, քաղաքական էմբրիօներ պահուած են:

Այսպիսով շատ մը շրջանակներու մէջ դաւադիրներուն ազդեցութիւնը զօրացնելու ջանքեր կը լինին, նոր Յքուրչիմայի արմատականներուն մեծամասնութեան ուժը տկարացնելու համար:

Ինչը թագաւորը անձնապէս ներդաւարութեան կողմնակից է՝ նա ինքզինքը տրամադրել ցոյց կուտայ ներքո՛մ շնորհելու յանցապարտ սպաններուն, եթէ անոնք նոյն իսկ տագարտուին ալ:

Վաճառականութեան նախարար Պ. Կէնիլի որ Յունիս 10ի դաւադրութեան հեղինակներուն բարեկամն է, հրաժարման լուրը չ'հաստատուիլ բայց ընդհակառակը՝ զնդապետ Մանիին երկու ամսուան արձակուրդ մը առած է, ինչ որ արդի պարագաներուն մէջ հրաժարում կը նշանակէ:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԱՒԱԴԻՐՆԵՐԸ Ի ՖՐԱՆՍԻԱ

Վերջին լուրերուն նայելով, Հեղինէ թագուհին Իտալիոյ թագաւորին պիտի ընկերանայ դէպի Բարիլ ընկելու ճամբորդութեան միջոցին:

Այս լուրը շատ գոհունակութիւն կը պատճառէ Ֆրանսայի մէջ, որովհետեւ ասիկայ այդ անկնկալի կարևորութիւնը կը բացայայտուի:

Թագաւորը և թագուհին Բարիլ հասնելու առնել Պուա-տը-Պուլանի կայսրանը պիտի իջնեն, ուր պիտի ընդունուին Հանրապետութեան նախագահէն և նախաարակներէն:

Վերջին Էմանուէլ թագաւորը Հոկտեմբեր 15ին մասնաւոր կառավարման վերստին պիտի երթայ և Թաղաւորն ու թագուհին Բարիլէն պիտի մեկնին Էնիպլետի կայսրանէն:

Ֆրանսական ընթացքները Իտալիոյ Վենետիկայի այցելութիւնը լրագրայն պատճառներու կը վերաբերեն: Ֆիլիպո կ'ըսէ թէ՛ Ֆրանսա երկուսի պիտի ըլլայ բարի գաղութ մայրիկով երկասարք թագաւորին և թագուհուն և արդարեւ կարծէ որ շատ խանգարուած ընդունելութիւն մը ընէ անոնց:

Ժիլ-Պիլա հետեւեալ կիրպով կ'եզրակացնէ իր մէկ գրումատուց յօդուածը: Այս այցելութիւնը կ'ըսէ, առեւք քաղաքական նշանակութիւն մը ունի, կամ թէ քաղաքալարական գործ մ'է, և ասիկայ ընտանեկան հանդէս մը պիտի հարարուի մեծնոյն ցեղին պատկանող երկու երկրաց համար:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Փահիրէ Պ. Սեդրաք Օտպպան. — Կեզմ ու պատիւր Ազգասիրութեանը ձեռն տակ մէկուն միւսին բրած զըկանքներդ այլ ևս չափը անցնելու վրայ են:

Հաճեցէք թմբադրատուն գալ և բացատրել թէ ի՞նչ ըսել կուզէք Տիկին Պալթանին:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ն. Բ. ԽՏԻՎԸ

Ն. Բարձրութիւն Խտիվը անցեալ Ուրբաթ օր Կ. Պոլսոյ մօտերը իր մէկ ու կէս տարի տու՛յ ստացած կալուածները այցելած է:

Այս կալուածներու տարածութիւնը 5000 էքսսանի կը հասնի:

Վերջին շարժում օրը Ռուսական շոգեանաւով Պոլսո ն. Բ. Խտիվին զրկուեցան արարելէն տպագրական տաւերուն բարեփոխութեանը համար կալուած Յանձնաժողովին ներկայացուած առաւելու մօտեցնելը:

Ն. Բարձրութիւնը անոնց մէջէն ընտրութիւն պիտի կատարէ:

ԵԼՄՏԱՅՈՅՑ

Կառավարական ընթաց նախարարութիւնները և վարչութիւնը մինչեւ առաջիկայ ամսոյ 15ը, 1094 տարւոյ համար իրենց կանխատեսեալ պիւլետէն պիտի ներկայացնեն ելմտական նախարարութեան:

ՊԵՐՈՒՏԻ ՄԵՉ

Մանաւոր աղբիւրներէ ստացուած տեղեկութեանց նայելով, Պէրսի թագաւոր Էմաիլ կուսակալ նաչիմ Բաշա, Կ. Պոլսո հեռագրելով արտօնութիւն ինչպիսիք է որ վերջին խառնաշփոթութեանց պատճառներէն չորս հինգ զլխաւոր յանցարներու մահու պատիժը ի գործ գրուի:

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒՆԴՈՒԹԻՒՆ

Տեղական թերթերու տուած լուրին նայելով, վերջի շարժուն Բարիլի մէջ տեղի ունեցած է ամուսնութիւնը Մուհամմէտ Բաշա Երեմի:

Ամուսնալից Ռաշան իր կնոջը տուած է թաղի (Կէնուֆիլէ) մէջ 500 ֆէտուան կալուած, Բարիլ-Է-Տուպուրայի պալատը և ծանաղահն զարդեղները:

ՉՈՒՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջիկայ ամսոյ առաջին կիսուն Մութարիյէի Գրոզիներու աշխատութիւնները պիտի սկսին:

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

(14)

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

Հեղինակ ԲԷՆՈՍԱԼ

ՄԱՍՆ ՍՈՒՆՆԵ

ՅՈՒՍԱՅԵ

Ամենէն մթամած յուսանատուութեանը մէջ կը տարբերուէր Մարտիոյ Տէրօջ, Բարիլէն մեկնելէն ի վեր վերջին անգամը ըլլալով Իզապէլէ գրիչու առնել, կատարել հեշտութիւն մը արտոյայտած էր և քանի մը վայրկեան զայն իր կուրծքին վրայ սեղմած պահելով, գերազերգութեամբ մը անոր ճակատին վրայ զետեղած էր ամենէն հրաբուրդ համարները՝ Նէ՛ մեծ ճիգերով ինքզինքը ազատած էր Մարտիալի բազկաց մէջէն, ու իր գեղեցիկ աչքերը

յեղակարծ գործուրանք մը յայտարարած էին: Մարտիոյ շատ լաւ հակցած էր այս փոփոխութիւնները:

ՍՐՂԱՓԻ Իրաւունք ունիմ մեկնելու... ըսած էր իր քն իրեն: Ես անոր երկիւղ պիտի պատճառէի... ինքզինքս պիտի մատնէի:

Սոյն պահունքը երբ Իզապէլ և անոր մօրաքոյրը զինք իր կուրծքին հետ միասին ձգած էին, կրցած էր իր յուսանատուութեանը յաղթել իր մէջ այնչափ սիրուած կրակեր երբօրը սնուած բարեկուր ըսելու, և մինչեւ վերջը անկէ ծածկելու համար իր զարդիկ տոբանքը, իրեն վերջին խօսքերը եղած էին:

Մնաս բարեհա՛ւ, Ֆէրիսն, կինդ շատ սիրէ:

Երկար ատեն իր բազուկներուն մէջ սեղմած էր զայն և իր կատրին մէջ ցատկելով զրնած էր:

Կատարապէս, շո՛ւտ, շո՛ւտ, Սէն-Լազարի կայսրանը:

Մարտիոյ մեկնած էր ճիշտ այն պահունք, երբ անձնօթ ձեռք մը կը զարնէր իր սիրեցեալ եղբայրը, որուն համար ատանց ո՛ր եւէ վարանումի ամէն ինչ զոհած էր, և առ յաւէտ հետանալով անկէ, կը մրմնջէր:

Սոս զանոնք այլ ևս չ'պիտի տեսնեմ բընաւ, քնաւ, քաղութիւնը ունեցայ իմ տարփանքին յաղթել, մինչեւ նա տակաւին գե-

տատի էր... բայց ուրիշ մը վերաբերած տեսնել... չպիտի կարենայի... »

Մարտիոյ Տէրօջ ա՛յն մարդիկներէն էր, որոնք միայն մէկ անգամ կը սիրեն. նա երբէք ուրիշ մը սիրած չէր Իզապէլը ճանչնալէն առաջ. զանազան դուստրութեանց մէջ, ուր Մարտիոյ ժամանակաւ իր եղբոր և ծանրիկ տը Շանթօվէրի կը հետեւէր, միշտ մաքուր կը մնար և ինքզինքը չէր յանձնէր պատանական սիրուհի մը, այլ քնազոգուով մը իր սիրտը կոյս կը պահէր ընդ միշտ:

Բարիլէն մինչեւ Հալը իր ճամբորդութեան ատեն յաջողութիւնը ունեցած միայնակ ըլլալու և այսպէս անոնց ո եւ է արգիլքի բողոքով իր կրօն և իր վարկերուն անձնաւոր ըլլալու կուրսը, կատարութեան ճիշտ կարծակի և անդապար Իզապէլի և Ֆէրիսնի անունները կարտասանէր: Իր գլուխը գոնակին կրթնցուցած էր, և հակառակ նոյն գիշերը իր գէմքը մտրակող ստանաբեր հովին, իր գլուխը հըրատապ վիճակի մը մէջ կը մնար: Երբ Հալը հասաւ, երկվայրկեան մը իսկ չկրցաւ քնանալ: Արդէն պէտք եղած հրամանները արուած էին, Մարտիոյ Տէրօջ անունով ուղեւոր մը ձեռքակալու համար: Բայց ա՛յն գործակալները՝ որոնց այս գործը յանձնուած էր, մասնաւոր յակահանջեր չուէին Մարտիոյ ճանչնալու համար: Մեկնումին գիշերը Բարիլէն զը-

կուած հեռագիրը հետեւեալ պարունակութիւնը ունէր:

«Մեծու ուշադրութեամբ ձերակալման հրաման, Մարտիոյ Տէրօջ տնտեսական անձին, որ առաւօտեան ժամը 5 ի կատարուածով Հալը պիտի հասնի, և ցերեկին Պրագիլիսի համար նաեւ պիտի նստի, անմիջապէս զայն Բարիլ բերել... »

Գործակալները՝ որոնք Մարտիոյն Հալըի կայսրանը հասնելուն կ'սպասէին, ցուրտէն ընդարձացած, քարափի վրայ կը շրջապահէին՝ անդադողանալով հեռագրի երգին վրայ և իրենք իրենց հարցնելով թէ՛ այս ուղեւորը արդեօք իրեն հետ կ'աւարտուին ունէ՞ր թէ ոչ: Եւ որովհետեւ անիկա Պրագիլիս պիտի մեկնէր, սակէ կը հետեւեցնէին թէ իրեն հետ ծրարներ ունենալու էր: Այս պարագան Մարտիոյ վերականգնելու ձեռք բերուած էր կատարուածը կայսրան մասաւ, Մարտիոյ արդէն կարող գրած էր իր ծածկոցը և պայուսակը (valise) նա չէր ուղարկած պայուսակէ մը դատ ուրիշ բաներով ինքզինքը ծանրաբեռնել: Պատի տակաւին կատարուածը կանգ չ'առած, նա ցատկեց բազրոսին (marche-pied) վրայ և առաջին անգամ ինքնուրու կոնքեց կայսրանին մէջ: Մինչեւ անդին գործակալները իրենց բոլոր ուշադրութիւնը կարծած մի առ մի աչքէ կանցնէին ա՛յն ճամբորդները՝ որոնք ծանրութիւններ ունէին իրենց հետ:

# Յ. ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԸ ԵՒ ԸՆԿ.

Գ.Ա.ՃԻՐԻԷ (ԵԳԻՊՏՈՍ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ԳԼԽԱՆՈՐ ՄԻՋՅԱՆՈՑ  
Հնարարական Հասցե՝ — ՓԷՄՊԵՃԵԱՆԸ, ԹԻԿԵՓՈՆ ԹԻՂ 689

ՀԻՆ ՉԱՊԹԻՅԷԻ ԴԻՄԱՑ  
Նամակատար ԹԻՂ 129

Ինչպէս յայտնի է, կ'ըսէ ժողովուրդը-սիւր  
Գեռ, Մայրաքաղաքի արուարձաններէն այս  
մասին մէջ չուրը արթնեցան հորի մը մի-  
ջոցաւ պիտի մատակարարուի որուն տեսա-  
կը հանրային շինութեանց նախարարութեան  
կողմէ քննուելով ամենէն ընտրելագոյնը  
ճանչուած է:

## ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լաւագոյն ձեռնարկները միշտ օտար-  
ներուն վերապահուած ըլլան կարծես.  
սահմանափակ չըլլան կէ մը գուրս ելլելու,  
նմաններէն ամենուն ալ համար հաւասա-  
րագէս մտածելը դարձեալ անոնց սեփա-  
կանութիւնը եղած ըլլայ կարծես, ձեռնե-  
րեցութեան օգին « որոց տուեալ է յի ար-  
դարացուցիչ վկայութիւնը եղած ըլլալու  
համար ըսուած ըլլայ կարծես:

Այսպէս մտածելու կ'օտարուի մարդ,  
երբ լաւագոյն և ընդունելի ձեռնարկներ  
ուր լար մը կ'առնէ:

« Société cooperative International  
anonyme du Caire » ի նոր կազմութիւնն է  
այս անգամ որ այս խորհրդածութիւնները  
ընել կուտայ:

Ներկայ նորակազմ միջազգային ըն-  
կերութեան նպատակը պիտի ըլլայ ընդար-  
ձակ առևտրական տուներ հաստատել և ոչ  
միայն մրցիլ հրապարակի գներուն հետ,  
այլ և ապահով չափ մը տալ ընկերներուն  
իւրաքանչիւր բաժնի վրայ և տարակոյս չի  
կայ թէ պիտի յաջողին:

Ուրախ ենք ըսելու թէ՛ այս ընկերու-  
թիւնը բաւական թուով հայ անգամներ ալ  
ունի և թերևս նորք ալ արձանագործին  
անոր, որովհետեւ զեռ ժամանակ կայ. սա-  
կայն նախաձեռնութիւնը միշտ օտարներուն  
վերապահուած կը մնայ:

Ինչպէս կը յայտարարուի, ընկերու-  
թիւնը առաջիկայ ուրախ օր գումարում  
մը պիտի ունենայ ընտրելու համար իր  
վարչային ժողովները և հաւաքական չէ՛  
թէ այդ ամէն ազգէ խառն ժողովականե-  
րուն մէջ հայերն ալ իրենց ներկայացու-  
ցիլը պիտի կրնան ունենալ, որովհետեւ,  
ինչպէս կը լսենք, հայերը բազմաատար  
բաւականաչափ թիւ մը չեն կազմեր այդ  
փառքին արժանանալու համար:

Գործակալները այս ճամբորդներուն մէջ  
մէջ իրենց փնտրածը չկարենալով գտնել, ել-  
քին տեղը յանձնուած տոմսերը մանրակրկիտ  
քննութենէ մը անցուցին և ուր ուրեքն եզ-  
րակացուցին թէ՛ Բարիզէն եկող ճամբորդ ո՛ր  
եւ է կան կարասի չունէր իրեն հետ իւր ատով  
ինքնինքնը ազատած էր. ու իրենք իրենց մտա-  
ծեցին թէ՛ քանի որ այսպէս է՝ զայն պիտի կըր-  
նան վերադառնիլ չորհեաւուն մէջ, մեկնելու ա-  
նան:

Ուստի անմիջապէս շոգեհաւ գիւնեցին և  
ուղեւորներուն ցուցադրեցին պահանջելով աչքէ ան-  
ցուցին: Մարտի 28-րօշի անունը հոն ալ նշա-  
նակուած չէր. ուրիշն իրենց գլխաւորին քով  
եթէ չուրը պատմեցին կատարուած բոլոր խու-  
զարկութեանց արդիւնքը եւ վերջապէս համա-  
ձայնեցան Բարիզէն նոր հրահանգի մը սպասել,  
նոր փնտրուածները վերականգնել առաջ:

Մարտի 29-ը պատճառ մը չունեցաւ. կայարանէն  
մեկնելով Օթէլ առ Պրազիլ գնաց, ուր ինչ-  
ւանած էր արդէն, երբ իր բարեկամը, Տանիէլ,  
Ֆրանսայէն մեկնած էր: Այդ ատենները Տէր-  
նան եւ ինք միասնաբար ընկերացած էին Պ.  
Լարտիմուարի խորթ զաւկին, թիւթեցնելու  
նպատակաւ անոր տարագրուածութեանը համար  
ա՛յնչափ անգթօրէն վաճառականին կողմէ տըր-  
բած հրամանին պատճառով վիշտը: Մարտի 30-ը

Տեղը չէ՛ ըսել թէ՛ հայերը միայն ի-  
րենց մէջ է որ ժողովական մնալու ջան-  
քերը չեն խնայեր:

Ա. Բ.

## Օ. ՄԻՄՕՆԵԱՆ

Վաճառական Իզմիրի ամեն սեւակ  
նպարտեղիմաց

Նոր Պագար Թիւ 32

Տիար Օ. Միմոնեան, երկու տարի է ի վեր  
Իզմիրի արարածներուն եղիպտոսի մէջ գտած  
ընդունելութենէն քաջաբերուած, մեծաքանակ  
պարարածներ տուած է այս անգամ, որոնցմէ՛

### ՀԱՍՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՕՂԻ - Իզմիրի և Բիտլիսի Ընտրի գոնեաքներ և  
վերսուրձ: ՍԱՊՈՆ - Իզմիրի և Կիրիսի: ՉԻՓԱ-  
ԻՒՂ, Միսիլիի և Կիրիսի: ՍԱՆԱՂԸ - Այսքանի:  
ՄԱՔԱՐՈՆԵ - Իսպրական: ՊՄՍԿՈՒՆ - Մարի:  
ՅԱՍՈՒԼԻԱ - Իզմիրի և Տրապիզոնի: ՄԻՍԵՆԻ -  
Բիտլիսի: ՄՈՒՐԱՊՊԱՆԵՐ - Իզմիրի և Բիտլիսի: ՅԻՇ-  
ՆԷԻ շարուպ և պիսիկ: Ս ԵՒ ՉԵՑԻՆ - Սալա-  
մուս:

### ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՉԻՊԻՊ - Իզմիրի և Պոլիսի: ԳԻՆԻ Իզմիրի  
և Իրգ Բիտլիսի: ՆԱԵԼ ԿԻՆ ԳԻՆԻՆԵՐ: ԱՂԻ ԶՈՒ-  
ԿԵՐ, զանազան տեսակներով: ՉՈՐ ՊՏՈՒՂՆԵՐ-  
ԹՈՂ, Չալիչ, Իրենց տեսակներով: ՀԷԼՎԱ -  
Պոլսի շահի Պիսիլի: ՊՈՍՏՈՍ ՍՈՒՃՈՒԿ - Գա-  
րապիպիլի:

Գնուածները ըլլա՛ն մեծաքանակ՝ թէ փո-  
քաքանակ, անմրցելի գներով կը կատարուին:

## ՀՐԷՐԾ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՎԱՐՈՒՄՆԻ ՎԵՃԱՎԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԻՐԱԿԻ 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903

1694	10073	3355	11098	11724
1138	1996	2167	2489	2419
3367	3677	3881	3928	4165
4240	4246	4429	4478	4521
4551	5026	6061	6176	7189
7626	9184	10017	10229	10343
	10766	11327	11389	

Կը յիշէր Տանիէլի հետ միասին անցուցած վեր-  
ջին երկու օրերը, յորում երեքն ալ շատ տը-  
խուր էին. մասնաւոր Տանիէլ՝ որ իր զուար-  
թութիւնը բոլորովին կորսնցուցած էր, իր  
աքտորանքին պատճառաւ:

Այն ատեն ո՞վ կ'ըրէ ինչի թէ՛ ես ալ օր  
մը պիտի մեկնիմ, կը միմիջէր Մարտի 30, և թէ՛  
ես այդ օրը աւելի՛ տխուր ու աւելի՛ յուսածատ  
պիտի ըլլամ, քան իմ քաջակորով բարեկամս  
Տանիէլը: ...»

Քանի որ ինք կ'ուզէր որ ոչ ո՞ք զիտնայ  
Հազարի մէջ իր ներկայութիւնը, ուր տասն եւ  
հինգ օրի չափ պէտք է սպասէր, մինչեւ յա-  
ջորդ շոգեհաւին մեկնուէր, հետեւաբար իր ա-  
նունը փոխած և կեղծ անուն մը նշանակած էր  
և այս ամենապարզ փոփոխութիւնը իսկ, ու-  
տիկանութեան ձեռքէն կրցած էր ազատել իր օ-  
ձիքը, որովհետեւ հետեւեալ առաւօտուն Բարի-  
զէն եկած հրամանին մը համաձայն՝ բոլոր պան-  
զօնները այցիլեցին: Տէրօշ անունով ճամբորդ  
մը հարցնելով:

Մարտի 30-ը նոյն այդ առաւօտուն թիկնա-  
թոռի մը մէջ տարածուած քննաւարտ փորձեր  
ընելով անցուց, որովհետեւ կ'զգար թէ քիչ մը  
հանգիստի պէտքը ունէր, բայց չէր կրնար՝  
Հակառակ ամենէն աւելի զօրաւոր ջանքերուն,  
որ կ'ընէր իր երեւակայութիւնը հանդարտե-  
ցնելու համար, նա Տէրօշին եւ Իզմիրի կե-

## Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

Տրեփեմ 20 Սեպտ. — Ընկերվարական-  
ներու համաժողովը որոշում մը փոխար-  
կած է և բոլոր ընկերվարականները կը  
հրաւիրէ ընդհանուր գործադուլ ընելու:

Լոնքոն 20 Սեպտ. — Պ. Պաշտար երեկ  
Պաշտարայ հասար. Պիտերիսի Լոնքոն, Պաշ-  
տար, և Պ. Ա. Էլիո իրենց հրատարա-  
կանները մատուցին:

Վիեննա 21 Սեպտ. — Գերմանիոյ կայս-  
րը Վիեննային մեկնեցաւ:

Թանձեր 21 Սեպտ. — Սուրբաթ Թանձի  
հիւսիսային արեւմտեան կողմը կարեւոր  
յարթանակ մը տարաւ, ընկնաձուրի (pre-  
tendant) գորսիւն մերուն վրայ:

Լոնքոն 21 Սեպտ. — Լեօքոյս քաղա-  
ւորը վերջապէս պատասխանեց Յունիս 25 ի  
բրիտանական ծանուցագրոյն, և անոր  
պարտականութիւնը պահանջները մերժեց, իրա-  
ւարարութեան գործը վերապահական իրա-  
ւանց յարակից նկատելով:

Լոնքոն 22 Սեպտ. — Սրբաւարտի Բա-  
րիկի բրիտանացի ծրարանայի դիւանագէ-  
տներուն մեկնել կը տեղեկանայ թէ՛ Լոնքոն  
նրանցով և Լոնքոնայի Երանական դեւ-  
պանի միջոց բանակցութիւններ կը շա-  
րունակուին Մարտի խնդրոյն նկատմամբ:

Ծրանա թանձերի խնդրոյն մէջ յե-  
զոքութիւն տաշխարհէն կուգէ և փոխաւ-  
րէն առեւտրական տաշխարհէն կուգէ  
սալ կը խոստանայ, Մարտի Երանական  
ազդեցութեան սակ դրուելու պարագային:

Ծրանական կառավարութիւնը կը յու-  
սայ Անգլիային անշահախնդրութեան հա-  
ւանութիւնը ստանայ, փոխաբեւ միեւնոյն  
զոնորութիւնները խոստանալով եզրիսական  
խնդրոյն համար:

Պելիւս 22 Սեպտ. — Սփորթիսան 78  
պանպանողական արմատականներ և 65 ա-  
զասական արմատականներ ընտրեց:

րազէր և միշտ կուգէր գուշակել անոնց սիրա-  
յին խօսքերը և փոխանակած ժպիտները:

Իր մեկնումէն քիչ մը առաջ, Տէրնան ի-  
րէն ցոյց առած էր ա՛յն սենեակը, զոր Տի-  
կան Գարիբըլէ ընծայած էր իր փոխար-  
կէր բնականաբար մէջ. ամենապատուական սեն-  
եակ մը. հին վարդագոյն սրահակուսիներով,  
համեստ կահաւորութեամբ և ամպօղակի մը  
ներքեւ գետեղուած լայն անկողինով մը...

— Այս պահուս, կը մտածէր նա, անոնք  
այլ եւս մտքերէն նոյն իսկ չեն անցնէր զի...  
ապահովագէտ մտոցուած եմ ես... Մարտի 30-ը  
պիտի ընեն, ստուգելու բարի եղբայր մ'էնր,  
և մենք միշտ զքեզ շատ պիտի սիրէինք: Բայց  
ինչո՞ւ համար միջոցէ քաժնուեցար: Եւ ընդհուպ  
անոնք պիտի մոռնան զիս. ո՛հ. եղբայր, եզ-  
բայ՛ր. գու. երբէք չ'պիտի գիտնաս թէ՛ ի՞նչ  
աստիճանի գոհողութիւն ըրի քեզ համար:

Կէս օրին ընդոտ տեղէն կ'ուս. ըսելով.  
— Օ՛հ. քաջութիւն. եթէ չիմ կրնար իմ  
տարփանքիս յաղթել, գոնէ չիմ ալ ուզեր որ  
այս պահուս այդ սէրը զիս տանջէ. չիմ ուզեր  
այլ եւս մտածել թէ՛ Իզմիրի ուրիշ մը կը վե-  
րաբերի եւ այդ ուրիշը իրմէ համարողներ կը  
քաղէ...

Եւ մեքենաբար իր սենեակին հայկերէն  
առջեւ գնալով, զարեւոտեցաւ, տեսնելով թէ՛  
նախանձը ինչպէս մէկ գիշերուան մէջ կերպա-

## Զ Մ Ի Ի Ռ Ի Ռ Յ

### ԼՈՔՍԱ ԵՒ ՊՈՂԱՉԱ

Նոր Պագարի Հայկական Ընդհանուր  
Խանութք, Թիւ 48

Մտածողներ կա՛ն արդիօք թէ՛ առաւօտուն  
գործի սկսելէ առաջ կաթնն զատ, ուրիշ ար-  
դէն շատոնց ձանձրացած են, ուրիշ ի՞նչ կայ  
նախանձը ընելու:

Այսպէս մտածողներուն համար այժմ ամե-  
նանք գիւրուած կայ. Իզմիրի ԼՈՔՍԱ և  
կարողով պատրաստուած ՊՈՂԱՉԱՆ է, իր բոլոր  
տեսակներովը:

Ամենէն փոփոխականներն ամբողջ, ինչ-  
պէս փորձը տեսնուած է, զի գոն չպիտի մնան,  
երբ առաւօտուն գործի սկսելէ առաջ անգամ մը  
եօր Պագարին 48-րԹիւ հայկական խանութք հան-  
գիւրի, իրենք ալ ստուգելու համար թէ՛ ի՞նչ  
համով ու հոտով կը պատրաստուին հոն այդ խը-  
մորեղէնները:

Տունըրու համար յատկապէս եղած յանձ-  
նարարութիւնը փութով կը կատարուին:

### Մ Ա Ս Տ Ի Ք Ա ԵՒ Զ Ի Պ Ի Պ

Իրենց ազնուութեան տեսակետով պողաշափ  
տեսակներէն վար չեն մնար Իզմիրի մասնագետ  
և վիպիկը՝ որ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ  
զենը ուղղութեամբ ոգհարմար պիտի ստայ նոր  
Պագարին Թիւ 48 խանութքը:

### ՅԱՆՁՆԱԿԱՍԱՐ ԲԵՐԻ ԵՒ ԸՆԿ.

(Commissionnaire Expéditeur)

Պատիւ ունիմք ձանուցանել յարգոյ հա-  
սարակութեան թէ՛ եղիպտոսի և Կ.Պոլսոյ մի-  
ջեւ տմեն տեսակ ապրանքայն յանձնարարու-  
թիւններ կ'ընդունինք գոհացուցիչ պայման-  
ներով, սկզբունք ունենալով:

### ՎՍՍԱՀՈՒԹԻՒՆ. ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ

ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Կը յուսուիմք թէ՛ առեւտրով զբաղողնե-  
րը, որոնք միշտ պէտք կ'ունենան զանազան  
տեսակ ապրանքներու, գորս չեն կրնար ձեռք  
բերել Եղիպտոսի մէջ. պիտի յարգեն մեզ իրենց  
վստահութեամբը:

Դիմել առ Արմենակ Համանեան. Եարս  
Մուհամմէտ Ալի. Թիւ 3-4.

րանափոխ ըրած էր զինք. իր սեւ ու սովորա-  
բար ա՛յնչափ քաղցրահամ յաջերը, յուզ-  
մունքէն բորբոքած ու պայծառաբայ զիմա-  
զըները աւերուած էին. իսկ քունքերուն մօտ  
մէկ քանի ճերմակ մազեր կը բձաւորէին իր գե-  
ղեցիկ սեւ գիւսակները:

Իր սենեակին մէջ առատ կրակ մը վառել  
տուաւ, որովհետեւ ցուրտէն կը սրսիար:

«Տանիէլ շատ տխուր ընկեր մը պիտի ու-  
նենայ» կը մտածէր Մարտի 30-ը:

Եւ Օթէլ ալ Պրազիլէն մեկնեցաւ, միայն  
քանի մը վայրկեան առաջ հոն հասնելէն իր  
ա՛յն բարեկամին, զոր գտնելու համար այնչափ  
հետեւեղը պիտի երթար եւ որը իր ձրանսա  
վերադարձը կանխաւ ծանուցած չէր:

Մարտի 30-ը մտաւանջ էր սակայն Տանիէլէն  
պատասխան մը ստացած չ'իյնելուն համար  
բայց ինքնիրեն կ'ըսէր թէ՛ իր բարեկամը թէ՛ն  
կարող էր իրեն գրել, սակայն միմիջարուելու  
համար լաւագոյն կը համարէր իր ներկայու-  
թիւնը:

(Շարունակելի) Թարգ. ՎՐՈՅ

# Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Յ

## Կ Ե Ա Ն Ք Ի Ա Պ Ա Յ Ո Վ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ի Ի - Ե Օ Ր Ք Ի

Ա Յ Խ Ա Ր Յ Ի Ս Է Ն Յ Ձ Օ Ր Ը Ե Ի Է Ն Կ Ա Ր Ե Ի Ո Ր Ը

Հ Ի Մ Ն Ո Ւ Ա Ն 1843 Ի Ն

Ն Ա Ւ Ա Գ Ա Ն Ո Ւ Ա Ս Ա Բ Գ Ե Օ Ր Ք Ի

Ե Ր Ա Շ Խ Ա Ւ Ո Ր Ե Ա Լ Կ Ր Ա Մ Ա Գ Լ Ո Ւ Ի	1, 981, 000, 000 Պրանգ .
Ա Պ Ա Յ Ո Վ Ա Գ Ր Ե Ա Լ Հ Ա Մ Ա Գ Ո Ւ Մ Ա Ր	6, 946, 000, 000 Պրանգ .
100 0/0 Բ Ա Շ Խ Ո Ւ Ա Ն Շ Ա Ղ Ա Ր Ա Դ Ի Ն Ե Ր	541, 000, 000 Պրանգ .

Կարելի չէ բաղդաստրեան դնել ուրիշ ուրիշ ընկերութեան պայմանները Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Յ ընծայած հոյակապ ստաւերայիններն ուն հետ, Բացի կեանքի բազմաւասակ ու նոյն իսկ տոկոսներն ապահովագրական ձեւերէն, այլ ևս կենցիկի միակզանայն, ինչպէս նաև սրտ ու զման կեանքի վերաբերեալ անմեղքիտեան նպաստներ թոյլաներ կը տուին: Իրևել գոյս փոխադարձ ու համագրային ընկերութիւն, Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Յ պայմանները ստուգիլ գործիք են: Վերոգրեալ բուանշանները ստղեն շատ պերճախօս են: Պէտք չէ ապահովագրող ստանց բնեղու Լ Ա Մ Ո Ւ Չ Ո Ւ Ա Լ Լ Ա Յ Յ շահաւէտ ու մանաւանդ անկասկածօրէն հաստատ պայմանները:

Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի, Կիպրոսի և Պաքիստիկի  
Փոխ-Ընդհանուր Գործակալ Եգիպտոսի  
Ն Ի Ք Օ Ւ Ք Ի Բ Ի Ր Չ Ո Ւ  
Օ Չ Ա Ն Ե Ա Ն Ե Ի Ը Ն Կ

16 Շարա Կարալ, (Թեյֆիֆիկ) Մեյֆանեան փայտիֆայի կարգը Աւստրիական Հիւպոստատանի դիւ, Գանիտ (Եգիպտոս)  
Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Կ Ր Ա Մ Ա Տ Ո Ւ Ը Լ Կ Ի Տ Ի Լ Ի Օ Ն Ե Պ Ա Ն Բ Ա Ն Է:

Շրջականերու համար Կայստատու և ձեռնհաս գործակալներ կը փնտրուին: Դիւնը՝ փոխ-Ընդհանուր Գործակալութեան:

### Ս Ի Ն Կ Ը Ր

Ը Ն Դ Չ Ա Ն Ո Ւ Ի Ե Ի Մ Ի Ա Կ Ն Ե Ր Կ Ի Ա Յ Ս Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ե Լ Ն Ա Յ Տ Ի Ն Կ Ի Ը Ր

Պատմութիւնը . Խաղնէտարի սիփականութիւն, Պրիսթլի Օթէլի ճիշտ դիմաց  
Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից  
Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ Մէջ 6500 ՄԱՍԵԱՃԻՂԵՐ ՈՒՆԻ  
Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՄԻՆԿԵՆՆԵՐՆ ԵՆ և ասոնցով մինչև ցարդ  
17, 000, 000 ծախուած է:

400 և աւելի վկայականներով և մեքենաներով վարձատրուած, Երաշխատուող մեքենաներ,  
ԱՍԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ  
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՏԱՆԱԿ  
Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արձանատուներին մէջ ստացած է:  
ՀԱՅՔԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՄԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՀԱՅՔԱՅԹԻՉ ԱՆԴՂՈՑ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ  
ԱՐԿՈՒՆԻՔԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՆՈՐԱԿԱՆ ԱՐԿՈՒՆԵԱՑ  
ՀԱՅՔԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԱՏՏԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ  
Ձրի գասեր և նորոգու-  
թիւններ, ՍԻՆԿԸՐ մեքենա-  
յից համար, յաճախորդաց  
ստաներուն մէջ:  
Վճարմանց գիւրտ թիւն  
Փոխանակութիւն հիմնու-  
ած և նորոգութիւն ամեն կարգի  
Մեքենայից



**Ա Ա Ի Ը Ն Ե Ի Մ Ի Ի Ն Ի Ս**

Գ Ե Ր Ա Մ Ա Գ Լ Ո Ւ Ի Ա Ս Ա Բ Գ Ե Օ Ր Ք Ի  
Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Հ Ր Կ Ե Զ Ի Դ Ե Մ

Հիմնուած 1825 ին

Գ Ր Ա Մ Ա Գ Լ Ո Ւ Ի	11, 250, 000 Պր.
Պ Ա Յ Տ Ի Գ Ո Ւ Մ Ա Ր	20, 370, 000 »
Գ Ս Ե Չ Ո Ւ Ա Ն Ա Պ Ա Յ Ո Վ Ա Գ Ր Ի Ն	15, 040, 000 »

Կեդր. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ և Էֆ-լա-Շարի (Գեով.)  
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԱՂԵՔԱՍԵՆԴՐԻՈՅ. Ֆր. Բուիլի  
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹ. ԳԱՀԻՐԷԻ. ՕՉԱՆԵԱՆ և ԸՆԿ.  
16, Շարա Կարալ (Թեյֆիֆիկի) Գանիտ

**Բ Ա Ղ Ա Ն Ո Ր Գ Վ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն**

Ե Ի Պ Տ Ո Ւ Հ Ա Մ Ա Ր Տ արեկան դիւ. ողջ 60
» » Վեցամսեայ » 30
ՕՏԱՐ Ե Ր Կ Ի Ր Տ արեկան ֆր. 20
» » Վեցամսեայ » 10
Կ Ա Ն Ի Ն Կ
Թղթ ստարի ծախիլ մեր վրայ

### Հ Ա Ս Ց Ե Ն Ե Ր

1. Տ Գ Ր Ա Ն Ե Ի Թ Ո Ր Ո Ս Ե Ա Ն Ի. — Մանուր բաշտ, նորակառուց Գաֆէ տը Լա Պուրսի բառածին մէջ, Թիւ 2:
3. — Ե Ղ Բ Ա Ր Բ Չ Ա Մ Ո Ւ Թ Ի Ն. — Վաճառատուն ամեն տեսակ գուրգաներու, պատրաստ գոլալը շապիկներու, մետաքս եւ բարեքար թաշկինակներու, Երոպական եւ անդա-կան կոշիկներու, քոլուֆիլի ճոխ զանա-գանու թիւններու: Շարա Գլուտ-Պէլ Թիւ 26: 490
4. — Պ Ո Ղ Ո Ս Ք Է Ն Ի Կ Ե Ա Ն. — Մազաճառ. Պէն էլ Սուրէն, Քրէններու գօլձձին ճիշտ գիմաց: 301

5. — Չ Ե Յ Ո Ւ Ն Ե Ն Ի. — Չեյրունի անցեալ յին և Անկալ յին. Ա. հատորը գրե-թէ սպառելու վրայ է եւ Բ. հատորն ալ հրատարակ էլած է: Գինն է Երեք Քրանգ փոխանակ 2 ու կէս, ինչպէս որ գրքին վրայ ծանուցուած է:  
Կը վաճառուի Արշալոյսի Խաղաղա-տունը, Տարա Կարապետ Սուրբա-նանի քով: 392 — 417.
6. Ա Ր Ա Մ Ս Ր Ա Տ. — Ներկայացուցիչ ամեն տեսակ Երոպական լրագիրներու Ըն-տիր սիկարէթներ: Նամակագրօջմե-րու ամենաճոխ հաւաքածաներ: Էօղ-պէթիէ Գուր Օթիսին գիմաց, Սափ-րիէ Նիքոլա տը Լա Բայի անկիւնը: 392 — 417.
8. Կ. Գ. Ո Ւ Չ Ո Ւ Ն Ե Ա Ն. — Ելեքտրաբարոյժ և Մարձագէտ. Ապտին, Շարա-Էլ-Պու-թան, Թիւ 39: 392 — 417.
9. Ի Ա Չ Ո Ւ Ս. Է Տ Ի Ր Ն Է Ա Ն. — Ամէն տեսակ մետաղեայ կարասիք կը նորոգէ, կը մաքրէ, կ'ոսկեզօծէ և կ'արծաթա-ծէ խիստ տոկուն և անհատատար-ծան գնով:  
Խան-Խալիլ Մա'աթի փաղոց: 490
11. — Ս. Ո Ւ Չ Ո Ւ Ն Պ Ո Ղ Ո Ս Ե Ա Ն. — Ամեն տեսակ ժամացոյցներու վաճառուէն եւ յարա-րուէն գատ, նոր բերել տուած է Մլման-թօ (յուշարտ) ժամացոյցներն, Էօղպէ-թիէ, Վահէ էլ Կիւրէ, Տիրիքս զեղարու-նին գիմաց: 410
13. — Ի Մ Ր Ա Ն Կ Ա Ր Հայ նշանաւոր գէմբերու. Վաղէն երգարանէն արտատպեալ ընտիր թուղթի վրայ և երկու գոյ-նով: Կը պարունակէ, Վեհ. Խ. Հայ-րիկ, Բամառ Բաթիպո, Նար-Պէլ, Ըաֆիթ, Նալաւիզեանց, Դուրեան, Պէշիկիջաշեան, Ալիշան և Վաղգէն: Գին 50 սանդիւմ: Գիմել առ Գալուտ Իսպանական, Ապտին Կարապետաւ: 420
14. Վ Ա Ղ Ա Ն Մ Ո Ւ Ս Փ Ո Ւ Ս Տ Ի Ն. — Եգիպ-տական կառավարութեան արտօնեալ մանկագրք: Ապտին Շարա-Էլ-Պու-թան, Թիւ 29.
15. Տ Ի Կ Ի Ն Մ Ա Ր Ո Ս Փ Ո Ւ Ս Տ Ի Ն. — Եգիպ-տական կառավարութեան արտօնեալ մանկագրք: Ապտին Շարա-Էլ-Պու-թան, Թիւ 29.
16. Ա Չ Ի Ա Պ Տ Տ Ա Ն Բ Ո Ր Ր Ի Ր. — Աթլէյէ սեղ-միրանի և գօտիներու շափի վրայ. Շա-րա Ապտին Ալիզ Երիթ բաշտի պոր-տէլին գիմաց, Թիւ 20: 420
17. — Կ Ա Ր Ա Պ Տ Ք Ք Ա Ս Ր Չ Ա Ն. — Եգիպտա-կան ընդ միշտ թարմ աղբանքներ վա-ճառելու որոշում տուած է: Պապ էլ խալք: 420
18. Ա Ր Շ Ա Լ Ո Յ Ո Ւ Ի Մ Ր Ա Ն Կ Ր Ա Տ Ո Ւ Թ Ի Ն. — Եախու գիրքեր: Հաւաքածոյ չորս տարուան Արշալոյսներու, գին 240 զը: ողջ. Յաւերգ-Էջրեանց (թղթակազմ) 10 զը: Աղբային սահմանագրութիւն, 12. Սասուն և Չէլիճու, 10. Կոլ Մժտո, 8. Չաւարճայի անեքտիներ, 5. Հիւ-ժախտի դարմանման ամենայնող մի-ջոցը, 3. Ճամբորդութիւն Ի Չալիցերիա, 3. Եգիպտոսի գաւառուր քարտէսը, զեղնեալ գիրքով: Մանուր բաշտ Գաֆէ տը Լա Պուրսի բառածին մէջ, Թիւ 2.
- 19.
20. Ա Ի Տ Ի Ս Գ Ո Ղ Ա Ն Կ Ի Ն Ե Ա Ն. — Գերակ. Մանուր բաշտ խալիճ, թրամիլէյի գը-ձին վրայ: 420